

POLITIKA IZVRŠEVANJA NAROČIL STRANK

1. Namen politike

Politika izvrševanja naročil strank BKS Bank AG, Celovec, Avstrija, BKS Bank AG, Bančne podružnice (v nadaljevanju: banka) opredeljuje sistem, postopke in razumne ukrepe, ki banki omogočajo izvrševanje naročil strank pod najugodnejšimi pogoji za stranko (v nadaljevanju: politika izvrševanja naročil).

Banka si prizadeva dosegati najugodnejši rezultat za stranko, vendar obstaja tveganje, da najugodnejšega rezultata za stranko kljub prizadevanju in ravnanju v skladu s to politiko ne bo mogoče doseči. Cilj banke je dolgoročna obravnava izvajanja naročil strank in stalno doseganje najboljšega možnega rezultata, ne glede na to pa banka ne more dati jamstva, da bo za vsako posamezno naročilo dejansko tudi dosežen najboljši možni rezultat. Najboljše izvajanje pomeni, da banka naročila strank za nakup in prodajo finančnih instrumentov obdelala in izvede skladno s to politiko izvrševanja naročil.

Pojmi, uporabljeni v tej politiki, se uporabljajo v skladu z Zakonom o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 77/18 in nadaljnji, v nadaljevanju: ZTFI-1) oziroma drugimi pripadajočimi predpisi.

2. Uporaba politike

Politika izvrševanja naročil se uporablja za:

- vse stranke banke, razen za stranke, razvrščene v kategorijo primernih nasprotnih strank;
- vse finančne instrumente, navedene v 7. členu ZTFI-1, v zvezi s katerimi banka izvršuje naročila strank;
- vse finančne instrumente, za katere banka omogoča sklepanje poslov.

Ta politika izvrševanja naročil se uporablja, ko stranka poda izrecno soglasje k njeni uporabi. Izrecno soglasje stranke po tej politiki izvrševanja naročil je podano v pisni ali izjemoma v ustni obliki, vendar ga mora stranka v tem primeru brez odlašanja potrditi v pisni obliki. Če stranka soglasja k politiki izvrševanja naročil ne poda ali takšno soglasje prekliče, bo banka sprejemala in izvrševala samo prodajna naročila po izrecnih navodilih takšne stranke.

Banka mora pri izvrševanju naročil strank in posredovanju naročil v izvršitev izpolnitvenim pomočnikom opraviti vse razumne ukrepe, da naročilo stranke izvrši oz. posreduje pod pogoji, ki so za stranko najugodnejši, ob upoštevanju izvršilnih dejavnikov, ki so pomembni za izvršitev oz. posredovanje naročila, in ob upoštevanju njihovega sorazmernega pomena, kot je opredeljeno s to politiko izvrševanja naročil.

Politika izvrševanja naročil se upošteva samo za naročila strank v zvezi s finančnimi instrumenti, za katere obstaja primarni trg ali likviden sekundarni trg. Pri finančnih instrumentih, za katere ne obstaja likviden sekundarni trg, se politika izvrševanja naročil upošteva samo omejeno, saj glede tečaja, verjetnosti in hitrosti izvajanja praviloma ni nobene izbire.

V tem primeru je dolžnost politike izvrševanja naročil omejena z ravnanjem v najboljšem možnem interesu stranke in s sklepanjem poslov, kolikor je to mogoče, po tržnih pogojih.

Znotraj področja uporabe politike izvrševanja naročil	Zunaj področja uporabe politike izvrševanja naročil
Kategorija strank: <ul style="list-style-type: none"> - neprofesionalne stranke - profesionalne stranke 	Kategorija strank: <ul style="list-style-type: none"> - primerne nasprotnne stranke
Naročila: <ul style="list-style-type: none"> - nakup in prodaja na sekundarnem trgu - posli na primarnem trgu (npr. Vpisi v okviru novih izdaj) 	Naročila: <ul style="list-style-type: none"> - posli s fiksno ceno, izvedeni na prostem trgu - posli financiranja z vrednostnimi papirji (npr. Izposoja vrednostnih papirjev, repo posli)
Finančni instrumenti: <ul style="list-style-type: none"> - Delnice in delnicam podobni vrednostni papirji - ETF-ji - Dolžniški vrednostni papirji - Instrumenti denarnega trga - Izvedeni finančni instrumenti v zvezi z indeksi, posameznimi delnicami in obrestnimi produkti 	Finančni instrumenti: <ul style="list-style-type: none"> - Izdaja in odkup domačih in tujih investicijskih skladov - Sklad zasebnega kapitala - Življenjska zavarovanja in drugi zavarovalni produkti - Specifični izvedeni finančni instrumenti, ki jih je mogoče kupiti le neposredno pri ponudniku

3. Izvršilni dejavniki

Banka bo pri izvrševanju naročil strank in posredovanju naročil pod najugodnejšimi pogoji upoštevala naslednje izvršilne dejavnike:

- cena
- stroški, ki nastanejo z izvršitvijo naročila in poravnavo posla
- likvidnost
- hitrost izvršitve
- vrednost in značilnost naročila
- verjetnost (zanesljivost) izvršitve in poravnave
- druge okoliščine, pomembne za izvršitev naročila, za katerega banka tako oceni.

Banka pri izvrševanju naročil strank in posredovanju naročil v izvršitev izpolnitvenim pomočnikom upošteva spodaj navedena merila za določanje relativnega pomena dejavnikov iz prejšnjega odstavka:

- značilnost stranke, vključno z njeno razvrstitvijo v kategorijo neprofesionalnih ali profesionalnih strank
- značilnosti naročila
- značilnosti finančnih instrumentov, ki so predmet naročila stranke
- značilnosti izvršilnega mesta, na katerem bo naročilo izvršeno oz. bi lahko bilo izvršeno.

4. Mesta izvršitve naročil

Banka naročila strank za nakup ali prodajo finančnih instrumentov, s katerimi se trguje v Sloveniji, izvršuje na naslednjih mestih:

- organizirani trgi;
- večstranski sistemi trgovanja (MTF/OTF);
- vzdrževalci trga in drugi vzdrževalci likvidnosti;
- izven mest trgovanja s soglasjem stranke.

Banka naročila strank za nakup ali prodajo finančnih instrumentov, s katerimi se trguje v drugi državi članici EU, na enakovrednem trgu tretje države ali v tretji državi, posreduje v izvrševanje na naslednja mesta:

- organizirani trgi;
- večstranski sistemi trgovanja (MTF);
- organizirani sistemi trgovanja (OTF);
- izven mest trgovanja (s soglasjem stranke).

Skladno z načelom izvršitve naročila pod najugodnejšimi pogoji si banka pridržuje pravico izbire tistega izpolnitvenega pomočnika, ki je po presoji banke glede na politiko izvrševanja naročil (presoja dejavnikov iz 3. točke te politike, na katere banka lahko vpliva) za stranko najprimernejši in je priznan kot zanesljiv, kakovosten in skrben izpolnitveni pomočnik. Banka bo vršila revizijo izvrševanja naročil, posredovanih izpolnitvenim pomočnikom, hkrati z revizijo lastne politike, kot je določena v 9. točki te politike. Če bo banka ob reviziji ali katerem koli drugem času ugotovila, da posamezni izpolnitveni pomočnik ne zagotavlja več izvrševanja naročil pod najugodnejšimi pogoji, bo v okviru danih možnosti izpolnitvenega pomočnika zamenjala. Za izvršitev naročila stranke zunaj mest trgovanja banka za tak način izvrševanja naročil predhodno pridobi izrecno soglasje stranke. Izrecno soglasje je lahko dano tudi v pogodbi o opravljanju investicijskih storitev. Pri izvrševanju naročil zunaj mest trgovanja obstaja tveganje nasprotne stranke oz. tveganje (ne)poravnave posla s strani nasprotne stranke, česar se mora stranka zavedati in to upoštevati pri dajanju soglasja.

Na primarnem trgu banka naročila strank pri vpisih finančnih instrumentov posreduje neposredno izdajatelju ali agentu skladno z vsebino naročila. Za finančne instrumente, za katere likvidni sekundarni trg ne obstaja, se politika izvrševanja naročil uporablja le omejeno, ker glede tečaja, verjetnosti in hitrosti izvedbe izbira ne obstaja. V takih primerih se politika izvrševanja naročil omejuje na izvedbo posla za stranko po najboljših mogočih pogojih na trgu.

Banka naročila strank za nakup ali prodajo obveznic in drugih oblik dolžniških finančnih instrumentov, ki nimajo značilnosti izvedenih instrumentov in niso uvrščeni v trgovanje na organiziranem trgu druge države članice, izvršuje na medbančnih trgih držav članic.

Banka lahko za posredovanje naročil v izvršitev na posameznem mestu trgovanja uporablja enega ali več izpolnitvenih pomočnikov. V primeru večjega števila izpolnitvenih pomočnikov banka upošteva dejavnike iz 3. točke te politike in ostale banki razpoložljive vire informacij, ki so po presoji banke glede na politiko izvrševanja naročil za stranko najprimernejše.

Pri izvrševanju naročil, še posebej pri tistih z večjo količino, trg, kjer so bili finančni instrumenti prvotno uvrščeni v trgovanje, običajno nudi največjo likvidnost in s tem večinoma tudi najugodnejši možni rezultat za stranko.

Seznam mest trgovanja, na katerih banka izvršuje naročila, je objavljen na spletni strani banke www.bksbank.si. Na istem mestu je objavljen tudi seznam izpolnitvenih pomočnikov banke, ki jim banka posreduje naročila v izvršitev, in seznam mest trgovanja, na katerih ti izvršujejo naročila strank. Seznam je prilagojen razredu finančnih instrumentov in vrsti storitve. Oba seznama sta kot prilogi sestavni del te politike in ju lahko banka enostransko spreminja brez predhodnega obvestila strankam. Banka lahko poleg izpolnitvenih pomočnikov, navedenih na omenjenem seznamu, uporablja tudi druge izpolnitvene pomočnike, če je to v konkretnem primeru potrebno (npr. v primeru začasnega nedelovanja izpolnitvenega pomočnika, za izvrševanje specifičnih naročil ipd.).

4.1 Delnice in kotirajoči indeksni skladi (ETF)

Načeloma domače borze za zadevne delnice zagotavljajo največjo likvidnost, s tem pa praviloma tudi največjo verjetnost izvedbe in verjetnost najboljšega oblikovanja cen.

S slovenskimi in avstrijskimi delnicami in kotirajočimi indeksni skladi se trguje v Sloveniji oziroma v Avstriji, saj tako Ljubljanska kot Dunajska borza glede zahtevanega razmerja med ceno in kakovostjo ter nizkih stroškov načeloma pomeni primerno izvedbeno mesto. Zato banka naročila v slovenske finančne instrumente in avstrijske finančne instrumente zaradi praviloma največje likvidnosti ter hitre in stroškovno ugodne izvedbe posreduje na Ljubljansko oziroma Dunajsko borzo.

Če se z nekim finančnim instrumentom trguje na več trgovalnih točkah, banka naročila posreduje na domačo borzo za zadevni finančni instrument. Iz te določitve so v Nemčiji izvzete posamezne vrednosti indeksov DAX, SDAX, MDAX in TECDEX, ki se vedno plasirajo na Frankfurtsko borzo (XETRA) in ne na domačo borzo.

Če želi stranka izbrati drug postopek, mora banki podati specifično navodila kot je določeno v točki 5.

4.2 Predkupne pravice

Poleg klasičnih predkupnih pravic spadajo v to kategorijo finančnih instrumentov tudi trgovalne pravice za nakup in odkup (t. i. redemption rights). V zvezi s časovno omejenimi obdobji vpisovanja imata pri predkupnih pravicah, vodenih v tujini, merili »verjetnost in hitrost izvajanja« večji ponder.

Naročila za predkupne pravice, ki kotirajo v Avstriji, banka zaradi praviloma večje likvidnosti posreduje na Dunajsko borzo.

Pri izvajanju naročila v tujini banka koristi storitve drugih izpolnitvenih pomočnikov, ki imajo dostop do zadevne trgovalnega mesta in le-ti naročilo ustrezno posredujejo na trgovalno mesto.

Predkupne pravice banka ob upoštevanju interesov za stranko proda na zadnji trgovalni dan s to predkupno pravico. Če do posla s predkupnimi pravicami ne pride, predkupne pravice zapadejo brez vrednosti.

Da bi bili stroški, povezani z obdelavo, čim nižji, banka v interesu strank združi taka naročila in jih zbrana posreduje na trgovalno mesto.

4.3 Opcijske listine in certifikati

Naročila za nakup ali prodajo certifikatov in opcij banka praviloma izvede s komisijskimi posli prek izpolnitvenih pomočnikov oziroma prek Avstrijske borze. V primeru komisijskega posla banka deluje v lastnem imenu in za račun stranke.

Če se naročila nanašajo na certifikate ali opcij, ki jih izda BKS Bank AG, Celovec, Avstrija sama ali z njo povezana podjetja, BKS Bank AG, Celovec, Avstrija naročila praviloma izvede s posli s fiksno ceno. Če posel s fiksno ceno ni sklenjen, BKS Bank AG, Celovec, Avstrija tudi ta naročila posreduje na Avstrijsko borzo.

4.4 Dolžniški in ostali dolžniškimi podobni finančni instrumenti

V ta razred finančnih instrumentov spadajo dolžniški vrednostni papirji, vrednostni papirji na denarnem trgu, ostali dolžniškimi podobni vrednostni papirji in strukturirane obveznice.

Načeloma domače borze za dolžniške vrednostne papirje zagotavljajo največjo likvidnost, s tem pa praviloma tudi največjo verjetnost izvedbe in verjetnost najboljšega oblikovanja cen. Če se z nekim finančnim instrumentom trguje na več borzah, se naročilo posreduje na domačo borzo za zadevni finančni instrument. Če bi bila določena borzna transakcija neugodna za stranko, bo banka naročilo posredovala v izvršitev prek primernih trgovalnih mest (multilateralnih trgovalnih sistemov) oz. izpolnitvenih pomočnikov v obliki komisijskega posla.

Z avstrijskimi oziroma slovenskimi dolžniškimi vrednostnimi papirji se pretežno trguje v Avstriji oziroma Sloveniji, tako da Dunajska borza oziroma Ljubljanska borza glede zahtevanega razmerja med ceno in kakovostjo ter nizkih stroškov načeloma pomeni primerno mesto izvršitve naročil. Zato banka naročila v avstrijske oziroma slovenske finančne instrumente zaradi praviloma največje likvidnosti ter hitre in stroškovno ugodne izvedbe posreduje na Dunajsko borzo oziroma Ljubljansko borzo.

BKS Bank AG, Celovec emisij, ki jih izda sama, zunaj obdobja vpisovanja ne odkupi v okviru poslov s fiksno ceno, temveč jih brez izjem v izvajanje posreduje na Dunajsko borzo v obliki komisijskih poslov. S tem se lahko poveča likvidnostno tveganje.

Če želi stranka izbrati drug postopek, mora banki podati specifično navodila kot je določeno v točki 5.

5. Izvrševanje naročil na podlagi navodila stranke

Če naročilo stranke vsebuje specifična navodila glede izvršitve naročila, bodisi glede kateregakoli dejavnika iz 3. točke te politike bodisi navodilo glede izvršitve naročila na organiziranem trgu/mestu trgovanja ali izven njega bodisi glede izpolnitvenega pomočnika, ki naj se mu naročilo posreduje v izvršitev, banka izvrši naročilo stranke oz. posreduje naročilo v izvršitev v skladu z navodili stranke in ni dolžna upoštevati ukrepov po 3. točki te politike.

Katero koli specifično navodilo lahko prepreči izvajanje posameznih ali vseh ukrepov, ki jih je banka vključila v to politiko za doseganje najboljšega možnega izida za stranke. Banka bo kljub dobljenim navodilom opravila vse razumne ukrepe, da bo ob upoštevanju dobljenih navodil stranke naročilo izvršila pod pogoji, ki so za stranko najugodnejši.

V primeru limitiranega naročila stranke, katerega predmet so delnice, uvrščene v trgovanje na organiziranem trgu, bo banka naročilo objavila v trgovalnem sistemu organiziranega trga ali MTF, ki ga šteje kot najprimernejše izvršilno mesto, razen v primeru, ko za izvršitev takega naročila glede izvršilnega mesta prejme določna navodila stranke.

Za stranke, ki naročila oddajajo prek elektronskega sistema, se šteje, da so banki posredovale specifično navodilo glede mesta trgovanja, na katerem naj se naročilo izvrši oz. posreduje v izvršitev izpolnitvenemu pomočniku.

6. Poslovanje za skupni račun

Banka lahko, po lastni presoji, več naročil s preudarkom oziroma več naročil za nakup ali prodajo finančnih instrumentov pod enakimi pogoji, ki jih dobi od strank, izvrši hkrati (trgovanje za skupni račun) ob upoštevanju dejavnikov za presojo najboljše izvršitve naročila in njihovega sorazmernega dela, ki jih opredeljuje ta politika izvrševanja naročil.

Banka pri naročilu za skupni račun ne sme sklepati poslov za svoj račun oz. za račun zaposlenega pri banki, razen v izjemnih primerih, kot so avkcije obveznic, trgovanje lastnih produktov in pri storitvi gospodarjenja, kjer se šteje, da so vsa naročila sprejeta v istem trenutku.

Pravila alokacije poslov za skupni račun, glede količine in tečajev finančnih instrumentov, ko je oziroma ni izvršeno skupno naročilo v celoti, so naslednja:

- **Skupno naročilo je v celoti izvršeno in vsi tečaji finančnega instrumenta so oziroma niso enaki.**

Celotno naročilo za skupni račun se razporedi na stranke v okviru enega posla s povprečno ceno. V tem primeru se kot čas posla pri posamezni stranki navede le čas zadnjega posla iz izvrševanja naročila za skupni račun.

Povprečna cena se izračuna kot seštevek cen posameznih delov izvršenega posla, pomnoženih z deleži delov izvršenih delov v celotnem izvršenem poslu.

- **Skupno naročilo ni v celoti izvršeno in vsi tečaji finančnega instrumenta so oziroma niso enaki.**

Ko naročilo za skupni račun ni izvršeno v celoti, se naročilo razporeja med stranke proporcionalno glede na količino oddanega naročila posamezne stranke. Ostanek naročila po proporcionalni delitvi na stranke se med stranke razporedi po principu »po eno po vrsti«, kar pomeni, da vsaka stranka zaporedno dobiva po en lot ostanka od največjega portfelja posamezne stranke navzdol, dokler v ostanku ne zmanjka lotov. Celotno naročilo za skupni račun se razporedi na stranke v okviru enega posla s povprečno ceno. V tem primeru se kot čas posla pri posamezni stranki navede le čas zadnjega posla iz izvrševanja naročila za skupni račun.

- **Če se na trgu izvrši tako majhen del naročila, da proporcionalna razporeditev kupljenih ali prodanih finančnih instrumentov med vse stranke ni mogoča (nedoseganje minimalnega zneska naročila),** se razporeditev opravi proporcionalno po vrstnem redu glede na velikost portfelja posamezne stranke, in sicer od največjega do najmanjšega. Ostanek se razporeja po principu »po eno po vrsti«, kar pomeni, da vsaka stranka zaporedno dobiva po en lot ostanka od največjega portfelja posamezne stranke navzdol, dokler v ostanku ne zmanjka lotov po povprečni ceni. V tem primeru se kot čas posla pri posamezni stranki navede le čas zadnjega posla iz izvrševanja naročila za skupni račun.

7. Izredni tržni pogoji

V primeru izrednih tržnih pogojev, tj. velikih tržnih nihanj, internih ali eksternih sistemskih napak, kjer je možnost izvrševanja naročila v normalnih časovnih rokih nemogoča oziroma

zelo otežena ali je dostop do posameznih izvršilnih mest otežen oziroma onemogočen, znatno začasno povečanje števila naročil za obdelavo, se ta politika izvrševanja naročil ne uporablja. V teh primerih lahko banka ravna mimo ukrepov in postopkov iz te politike in na način, ki lahko po oceni banke zagotovi najboljši mogoči rezultat za stranko.

8. Spremljanje izvrševanja naročil stranke

Banka stranki na njeno zahtevo izkaže, da je njeno naročilo izvršila v skladu s to politiko izvrševanja naročil. Za potrebe izkazovanja izvršitve naročila v skladu s politiko izvrševanja naročil banka vzpostavi in uresničuje naslednje ukrepe za spremljanje izvrševanja naročil, ki omogočajo izkazovanje izvršitve naročila v skladu s politiko izvrševanja naročil:

- podatki o cenah finančnih instrumentov;
- podatki o stroških izvršitve naročil.

9. Veljavnost, nadzor in spreminjanje politike

Banka bo najmanj enkrat letno v celoti preučila politiko izvrševanja naročil in jo po potrebi oziroma ob spremembi okoliščin spremenila, tako da bo redno zagotavljala izvrševanje naročil pod najugodnejšimi pogoji. Preverjanje opravi tudi takrat, ko pride do pomembne spremembe, ki vpliva na sposobnost banke, da strankam še naprej zagotavlja najboljši možni rezultat.

Banka spremlja učinkovitost politike izvrševanja naročil iz prejšnjega odstavka:

- s preverjanjem primernosti sorazmernega pomena dejavnikov, ki so določeni za posamezni dejavnik v politiki izvrševanja naročil ;
- z naključnim preverjanjem naključno izbranih izvršenih naročil strank.

Na podlagi določil prejšnjega odstavka banka presoja skladnost izvrševanja naročil z določili politike izvrševanja naročil in izpolnitev najugodnejših pogojev za stranko. Tako banka pri naključno izbranih izvršenih naročilih preverja, ali bi naročilo stranke lahko izvršila pod za stranko ugodnejšimi pogoji, če bi ga izvršila na drugem mestu izvršitve naročil.

Če pri enem od izpolnitvenih pomočnikov pride do pomembnih sprememb, banka preveri pogoje za nadaljnje zagotavljanje politike izvrševanja naročil. Do pomembnih sprememb pride zlasti takrat, ko gre za spremembe v licenci (npr. izguba oziroma vračilo bančne licence ali licence borznega posrednika, opozorila nadzornih organov) oziroma za poslabšanje kakovosti. Banka naročila posreduje samo tistim izpolnitvenim pomočnikom, ki delujejo po načelih, ki ustrezajo tej politiki izvrševanja naročil.

Banka enkrat letno na svoji spletni strani najpozneje do 30. 4. tekočega leta za preteklo koledarsko leto objavi:

- povzetek prvih petih mest izvrševanja, kjer je v preteklem letu izvršila največ poslov za stranke s posamezno kategorijo finančnih instrumentov, skupaj z informacijo o kvaliteti izvršitve poslov. Banka v okviru tega objavi povzetek analize in zaključkov, ki temeljijo na natančnem spremljanju kakovosti izvrševanja, dosežene na mestih izvrševanja, kjer je banka v preteklem letu izvršila naročila strank;
- povzetek petih najpomembnejših investicijskih podjetij po obsegu trgovanja, ki jim je banka v predhodnem letu posredovala ali oddala v izvršitev naročila strank, vključno s podatki o kakovosti izvrševanja.

10. Obveščanje strank v zvezi s politiko izvrševanja naročil

Banka stranko s politiko izvrševanja naročil seznaniti pred začetkom opravljanja investicijskih storitev zanjo, tako da ji izroči politiko izvrševanja naročil v pisni obliki. Politika izvrševanja naročil je strankam na voljo tudi na spletni strani banke www.bksbank.si, na sedežu banke in v poslovalnicah, kjer banka sprejema oziroma izvršuje naročila strank.

Pred začetkom opravljanja investicijskih storitev mora stranka banki podati izrecno soglasje k politiki izvrševanja naročil.

Banka stranke obvešča o pomembnih spremembah sistema in postopkov ter politike izvrševanja naročil skladno z načinom obveščanja, ki je določen za obveščanje v Splošnih pogojih poslovanja s finančnimi instrumenti banke.

11. Prehodna in končna določba

Ta politika stopi v veljavo dne 4. 11. 2023.

Če stranka s spremembami oziroma dopolnitvami politike izvrševanja naročil ne soglaša, je dolžna v roku 15 dni od dneva prejema obvestila odpovedati pogodbo o opravljanju storitev, sicer se šteje, da spremembe oziroma dopolnitve politike izvrševanja naročil strank sprejema. Če stranka po prejemu obvestila o spremembi oziroma dopolnitvi politike izvrševanja naročil strank odda novo naročilo za nakup ali prodajo finančnih instrumentov, se šteje, da spremembe politike izvrševanja naročil sprejema.

Vodstvo podružnice

**BKS Bank AG, Celovec, Avstrija,
BKS Bank AG, Bančna podružnica**